

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

EM2021/015a
27. september 2021
Agathe Fontain

Åbningsdebat på baggrund af åbningstale af Formanden for Naalakkersuisut.

(Formand for Naalakkersuisut)

Formand for Naalakkersuisut, tak for en stærk åbningstale. Hjertelig tillykke med din første åbningstale som Formand for Naalakkersuisut. Befolkningen fik en åbningstale fra en Formand for Naalakkersuisut som er en ung person i sin bedste alder.

Indledningen giver et håb om at hele samfundet, børn som ældre der alle yder til samfundets bedste.

Vi hører en tone der respekterer de ældre. Ældre der efter en indsats for samfundet trækker sig tilbage og bliver til gavn for børnebørnene. De giver hvad børnene har behov for i livet, nemlig kærlighed og erfaringer.

Ikke mindst om deres værdier. Det er vigtigt at samfundet for at være velkørende, at man har synlige værdier.

Selvfølgelig er Covid-19 pandemien også med i talen. Det er godt at man har truffet beslutning om, at inddrage alle partiformænd i tiltag i sygdomsbekæmpelsen.

De indledende hårde beskyttende tiltag har været til gavn og tiden har vist, at vi skal lære at leve med covid-19 i vores daglige liv. Derfor er det positivt, at samfundet i stigende grad selv tager ansvar.

Endelig er der på finansloven hensat midler til initiativer der er rettet mod de ældre.

Inuit Ataqatigiit arbejder for at forbedre de ældres levevilkår.

Vi kan ikke længere sidde og se at de ældre flytter til Danmark, fordi levevilkårene her i landet ikke er gode. Et land med ældre er et rigt land.

Vi anser det som både positivt og nødvendigt, at der sættes fokus på et liv med mere lighed og retfærdige levevilkår. Hvis vi driver et samfund hvor ingen går tabt, vil vi komme et lysere fremtid i møde.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Vi skal opdrage vore børn til at blive uddannelsesparate. Uddannelsesparathed er ikke dagen hvor ansøgningen bliver afleveret. Den strækker sig fra fosterstadiet til fødslen, til barnets liv i tryghed og med nysgerrighed til voksenlivet i et trygt hjem.

Vi ved at alt for mange forlader folkeskolen med lave karakterer i bagagen. Man peger på skolen, lærerne samt andre som skyldige. Nej, det er fordi at alt for mange kommer fra utrygge hjem som skaber ringe resultater. Hvis vi ønsker gode resultater i skolegangen, må vi sikre, at der er mange trygge hjem her i landet.

Inuit Ataqatigiit er glade for det gode samarbejde der er mellem Naalakkersuisut og kommunerne. Det er rigtigt at Naalakkersuisut og kommunerne har brug for hinanden for at sikre at borgerne modtager et godt service fra de offentlige.

I sin tale kom Formanden for Naalakkersuisut ind på nødvendigheden af borgernes beskyttelse. Grænseoverskridende handlinger må ikke blive det normale. Det er Inuit Ataqatigiit helt opmærksomme på. Hos børn såvel som voksne. Lad os få respekten hos hverandre som en fastforankret værdi hos alle borgere i samfundet. Noget som børn lærer tidligt i deres alder.

Kære Formand for Naalakkersuisut, tak fordi du fortalte de der er blevet krænket, at de ikke er alene, at de er en del af samfundet, at de er elsket og at de har følelser som alle andre.

Inuit Ataqatigiit takker for kommunernes henvendelse til Naalakkersuisut i fællesskab. Vi har store sociale problemer her i landet. Problemerne har store konsekvenser for vore medmennesker. Problemerne har negativ effekt for kommunernes økonomi.

Anbringelse af børn uden for hjemmene er en ikke bæredygtig løsning, hverken for barnet selv, for forældrene, for kommunerne og for hele samfundet. Dette tal skal sænkes til absolut minimum. Ja, det er nødvendigt og behovet vil altid være til stede. Det med at holde anbringelser på et absolut minimum er en vigtig opgave. Den er vigtig fordi rapport på rapport viser, at de der har været anbragt uden for hjemmene, har forskellige problemer at slås med. At de har flere personlige problemer.

Hurtige indsatser er vejen frem. Forældre der svigter omsorgen af deres børn skal modtage en behandling der gør dem i stand til at tage omsorg for deres børn.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Tak Formand for Naalakkersuisut for at minde os om, at vi under valgkampen har afgivet et løfte over for samfundet, at vi vil arbejde med borgeren i centrum.

Dette er Inuit Ataqatigiits tilgang til alle sager. Partiet er ikke det vigtigste; nej, forbedring af borgernes levevilkår er absolut den vigtigste opgave.

I 2018 besluttede et flertal en beslutning om, at Kangerlussuaq ikke længere skal være vores transatlantiske port; at Ilulissat og Nuuk skal være portene til Grønland; at Qaqortoq får en 1500 meter lufthavn.

I dag kan vi konstatere, at de økonomiske forudsætninger der blev lagt til grund i EM2018 punkt 21 var decideret forkerte. Det er stærkt problematisk, idet hver en krone der afsættes til lufthavnsprojektet kunne været brugt andre steder.

Inuit Ataqatigiit er glade for, at landskassens bevillinger til byggeri og erhverv fremadrettet vil ske på kommunalt regi. Dette vil sikre hurtigere sagsbehandling i anlægsområdet og sikre at erhvervsudviklingen sker hurtigere.

Det er positivt at sikre at øge borgerne selv gennem brug af deres ressourcer kan skabe udvikling. De små virksomheder der skabes skal sikre udvikling og vil være primusmotorer i kommunerne.

Vi hilser konference om bygdeudvikling som afholdes sammen med byderne. Vi ønsker dem gode resultater.

Vi er positive overfor, at Naalakkersuisut ønsker en anden udviklingsretning end retningen mod fossile brændstoffer gennem øget adgang til vandkraftressourcerne.

Det såkaldte Power to X kan produceres. Det er en ny vej hvor vi kan skabe indtægter.

Det er klogt at man arbejder for at øge uddannelserne indenfor fiskerierhvervet. Når man har videnskabelig viden, kan man øge udbyttet fra fiskeriet generelt og især økonomisk.

Fiskerikommissionens betænkning skal debatteres indgående. Er anbefalingerne passende? Har de i deres betænkning banet vej for, at flere i samfundet kan få del af kvoterne? Man skal lægge mærke til at de mener at der er for mange enheder i det kystnære fisker og at de overskydende enheder skal i gang med en uddannelse. Ja, dem der ønsker en uddannelse kan. Lad os forestille os en 51 årig fisker, der har

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

været aktiv fisker i 35 år som man ønsker at starte en uddannelse. For det første har denne fisker ingen uddannelsesbeviser. Men fiskeren har evner. Fiskeren har indlært sine evner gennem arbejdet i den virkelige verden. Vedkommende kender havet, havstrømmene, vinden og dets evne til at skifte retning, ved højvande og lavvande m.m. En sådan person kan føres gennem en uddannelse med vedkommendes evner som udgangspunkt. Vedkommende har sin værdighed og rettigheder til at kunne gøre brug af sit lands ressourcer for at kunne forsørge sig selv. Ja, nøjagtig som beskrevet i FN's rettigheder.

Pilersaarusiortoqartariaqassaaq inuit pisinnaasai

Ved sidste valg kom der en fingerpeg om, hvilke mål der skal sættes for fremtidens minedrift. Det er første gang at borgerne fik et reelt valg på et oplyst grundlag. Inuit Ataqatigiit ønsker at takke borgerne for et klart og tydeligt valg.

Inuit Ataqatigiit ønsker en udvikling der også baseres på landets ikke levende ressourcer. Men vi kræver at disse ressourcer ikke skal være uranholdige.

Ved sidste valg fik vi en klar fingerpeg om, at dette var borgenes ønske. Og netop med dette i erindring, ser vi frem til at debattere lovforslag om dette emne.

Tiden er moden til at forny råstofloven. Det er blevet nødvendigt at skille store projekter og småskalaprojekter ad.

Vi anser det for positivt, at man igangsætter en indsats for at hjemtage fødevarerområdet. Vi ønsker Naalakkersuisut godt arbejde. Vi har brug for at vores land bliver selvforsørgende og fornyr sig gennem sine muligheder.

Vi takker Formanden for Naalakkersuisut at han medtog den sammenhold vi så, da vores håndboldlandshold tog til de Panamerikanske mesterskaber. Disse sammenhold skaber vores styrke.

Inuit Ataqatigiit ønsker at takke alle sportsfolk og kulturfolk. I skal vide at det i giver ikke kan måles i penge. Vi takker mange gange for disse.

Lad os flytte fokus væk fra det der splitter os og skabe vores fælles fremtid, på samme måde som bedstemors og bedstefars måde at passe deres børnebørn på. Lad os sammen sikre vores land.

Vi takker igen for en tale som lyser af optimisme